

RAKOVNICKÉ OBEČNÉ NOVINY

Všetky náklady spojené s vydávaním a rozširovaním hradí Obec Rakovníca

Číslo 1 * Ročník XVII * Február 2017

Kritická situácia

Zasahovali ťažké stroje (viac na 5. strane)

Dr. Sabo

Rôznorodé a pritažlivé akcie pre klientov stacionára

Do denného stacionára pre seniorov v Rakovníci nastúpila 19. septembra 2016 Mgr. M. Turcsányiová. Motiváciou uchádzať sa o túto pracovnú pozíciu jej bolo to, že bude pracovať so seniormi, čo rada robí. Snaží sa im na každý deň pripraviť zaujímavú činnosť, ktorá bude pre nich prínosom v každej oblasti. Počet klientov v stacionári je 21, z toho 3 muži a 18 žien. Priemerný vek klientov je 80 rokov. Najstaršia klientka má 87 rokov a najstarší klient 82 rokov. Účast na stretnutiach je veľmi dobrá, čomu sa tešíme.

Aktivity pre klientov sú rôznorodé a zároveň aj špecificky zamerané. Nie je možné v tomto článku sa venovať všetkým, a preto uvádzame iba niektoré. Medzi aktivity, ktoré sme zabezpečili patria mnohé.

Zaujímavá je arteterapia. Pri tejto činnosti sa využívajú výtvarné prostriedky, je to druh psychoterapie, ktorý sa zameriava na rozvoj tvorivých schopností, posilňuje sústredenie na modelovanie, kreslenie. Z arteterapie majú

Zaujatí prácou

Vlastnoručné výrobky

Archív stacionára

Príhovor starostu obce

Vážení spoluobčania, v novom roku 2017 Vám prajem hlavne pevné zdravie, veľa šťastia, rodinnej pohody, veľa pracovných a osobných úspechov v kruhu svojich najbližších.

Nech v každej domácnosti vládne pokoj a porozumenie.

Nech je tento rok úspešný, pokojný a tvorivý. Mojim osobným priáním je neustála dobrá spolupráca s Vami.

Pri tejto príležitosti sa chcem úprimne poďakovať všetkým tým občanom, ktorí svojou prácou prispeli k rozvoju obce, boli nápomocní pri udržiavaní chodu obce, ako aj pri jej zveľadňovaní akýmkoľvek spôsobom, či už za dobré

provzbudzujuce slová, ochotu, toleranciu, uznanie, alebo inú pomoc.

Tak isto patrí veľké „Ďakujem“ všetkým predsedom ako aj členom organizácií v našej obci, ktorí svojou činnosťou šíрили v roku 2016 dobré meno našej malebnej obce.

Ľuboš Lešták
starosta obce

klienti najradšej maľovanie antistresových omaľovánok.

Osvedčila sa muzikoterapia. Je to liečba hudbou, intenzívna relaxácia za účelom zlepšenia kvality života, pôsobí relaxačne, aplikovať sa môže v každom veku. Používanie rôznych foriem hudby pri uskutočňovaní terapeutických cieľov vyvoláva zlepšenie mentálneho, emocionálneho a fyzického zdravia. Počas každého stretnutia si zapneme hudbu a klienti si občas aj zaspievajú.

Ergoterapia je pre klientov dôležitá. Je to liečba prácou,

alebo pracovná terapia. Je súčasťou liečebnej rehabilitácie a psychoterapie. Podľa možnosti každého klienta sa využíva ako schopnosť jednotlivca k zmysluplnej činnosti. Je to účelné zamestnávanie orientované na realitu života. Sem uvediem ako príklad naše prvé spoločné stretnutie, ktoré sa nieslo v duchu jesene a aj program bol tomu prispôsobený. Pripravila som pre nich prednášku o tomto ročnom období a prečo listy menia farbu. Po prednáške nasledovala prezentácia fotiek z jesennej Rožňavy a okolia. Po prezentácii sme vyrábali sovy z papiera a listov. Každý klient mal sove nalepiť uši, krídla a nôžky z listia.

V istý sychravý zimný deň, na zlepšenie nálady, sme vyrábali papierové vianočné stromčeky. Vytvorili sme vianočné stromčeky, ktoré sa vynímali aj na oknách stacionára.

(Pokračovanie na 5. strane)

Krátke informácie

Nová tabuľa

Pred vstupom do Šinárovej doliny, pri Vyšnom mlyne, za potokom, je umiestnená nová informačná tabuľa, ktorú umiestnila správa národného parku. Tabuľa informuje všetkých, že vstupujú na chránené územie. Pod štátnym znakom je napísané NÁRODNÝ PARK SLOVENSKÝ KRAS. Na stĺpe vo zvislom rade sú štyri piktogramy, ktoré vyjadrujú zákazy a to kľasť oheň, zachovávať za sebou odpad, chytať živočíchy, trhať alebo zbierať rastliny.

Nočný úkaz

Veľa ľudí svoj pohľad upieralo v dňoch 14. a 15. novembra 2016 k večernej oblohe. Mali možnosť vidieť mimoriadne veľký mesiac, superspln. Nestáva sa to často, iba raz za 68 rokov. Predtým ho bolo možné vidieť v roku 1948. Osobný pohľad bol umocnený prostredníctvom televízie, ktorá mala k dispozícii zábery z celého sveta.

Ohlásil sa

Vstupom do nového dňa 16. novembra 2016 sme boli príjemne prekvapení. Pri pohľade na svoje okolie všetko bolo prikrýté bielou perinou. Ohlásil sa prvý sneh. V ten deň jeho celková výška dosiahla 2 cm.

V plnom kvete

Pri prechádzke po obci nás upútala veľká záhrada. Bola husto posiatá nádhernými kvetmi. Pri bližšom obhliadnutí sme videli rozprávkové sedmokrásy. Zaujímavé bolo, že kalendár ukazoval poslednú dekadú mesiaca november 2016.

Zaslúžili sa

Kto má kroniku má minulosť i budúcnosť. Zachytiť dianie v komunite a uložiť to na papier je užitočná činnosť. Ľudská pamäť na to nestačí. V obci kroniku píše kronikári. Robia záslužnú prácu, lebo pre budúce generácie uchovávajú vzácny materiál. Aj ECAV v obci si vedie samostatnú kroniku. Založená bola v roku 2004. Veriacim ju daroval bývalý starosta obce Ing. Ondrej Lorko. Pri jej písaní sa vystriedali nasledovní kronikári: Mgr. Daniela

Kissová farárka, Mgr. Luba Birková v rokoch 2004 - 2005, Helena Korintušová v rokoch 2006 - 2012, Margita Kučerová v rokoch 2012 - 2013, Ružena Hudecová od roku 2013 pokračuje v písaní kroniky.

Poznáte ju

Na Slovensku je bohatý, jedinečný kultúrny život, ktorý prezentuje folklórna činnosť. Je to studnica poznania, krásy, ladnosti, nádhery... bez svetovej konkurencie. Vďaka Slovenskej televízie máme program na Dvojke, ktorý formou súťaže zachraňuje a šíri naše folklórne bohatstvo. Je to úžasná relácia Kapura. Jej moderátorkou, od vzniku relácie, je milá, sympatická elegantná mladá dáma Mgr. Katka Birková. Poznajú ju nielen pôvodní obyvatelia obce, ale aj novo prisťahovaní. Jej spolupatričnosť k našej komunite sa prejavuje v osobnej účasti na kultúrnom živote obce. Vo svojom voľnom čase rada a ochotne moderuje aj naše akcie. Teší nás to, lebo je výborná.

Sú stále užitoční

Väčšina dôchodcov v našej obci je činná, aktívna nielen v rámci svojej rodiny, ale aj vo verejnom, obecnom i mimo obecnom dianí. Mimoriadnu úctu im dávame v mesiaci októbri, ktorý je Mesiacom úcty k starším. To čo oni dokážu im mnohokrát môžu závidieť mladšie generácie. Ich húževnatosť, cieľavedomosť, pracovitosť, nápaditosť a bohaté životné skúsenosti nemajú obdobu. Sú nenahraditeľnou studnicou poznania. Všetky poznatky, ktoré za celý život získali si nenechávajú pre seba, ale radi ich odovzdávajú mladšej generácii. A aj preto si záslužia našu neustálu pozornosť, úctu, vďaku.

Nové

Obec Rakovníca má nové pohľadnice. Prvá je len pre našu obec. Skladá sa z deviat fotografií, ktoré zobrazujú evanjelický, katolícky kostol a kostolík pod Tureckou, budovu obecného úradu, stacionár, banický vagón, turistický prístrešok, hniezdo bocianov a východný pohľad na obec. Pohľadnice objednala obec

za výhodnú cenu na propagačné účely. Druhú pohľadnicu objednal Mikroregión Štítnická dolina na ktorej sú zábery zo všetkých obcí patriacich do mikroregiónu.

Parazitujú

Najznámejším parazitom na stromoch je Imelo biele. Vo veľkom množstve sú v obci napaďnuté najmä ovocné stromy. Z nich najčastejšie staršie jablone. V tomto ročnom období zelený guľovitý tvar imela svieti zďaleka. Parazit spôsobuje zníženie úrody a skrakuje vek stromu. Pri malom počte zelených útvarov je žiaduce odstránenie konárov. Pri veľkom uvažujeme o vyrúbaní stromu.

Aj na ihrisku

Po informácií od našich občanov sme sa boli pozrieť na futbalovom ihrisku. Videli sme to. V juhovýchodnej časti ihriska i mimo neho bolo množstvo krtincov, ktoré devastovali trávnatú plochu. Asi bude potrebné uvažovať nad tým, ako ich odtiaľ presmerovať.

Darovali

Vianočný strom, ktorý bol postavený 5. decembra 2016 na našom námestíčku dostali občania darom od rodiny Ladislava Kravca.

Upravovali

Na základe žiadosti starostu obce Vodohospodársky štátny podnik Banská Bystrica, povodie Slaná, stredisko Plešivec urobil protipovodňové opatrenia. Vyčistili prítok do hlavného potoka od kostola sv. Michala až po most. V časti Hostinec prehĺbili na spojnici medzi hlavnou cestou a roklinou ďalší prítok z Ivaďova. V hlavnom Hončanskom potoku upravili panely.

Funguje

Od začiatku decembra 2016 nové, zmenené kúrenie v Dome kultúry je plne funkčné. Skončila éra nevýhodného kúrenia, ktoré bolo stratové, hlučné a tepelne nárazové so striedaním horúceho vzduchu a chladu. Rovnomerná teplota vytvorila príjemné prostredie pre všetky akcie v zimnom období.

Rozumiete tomu

V našom nárečí sú originálne myšlienky, porekadla, príslovia. Čo povieť na toto: „Samo naša ako prasá.“ Ľudia neznali gemerského nárečia majú problém pochopiť to. Vysvetlenie je temer jednoduché. Takto sa hovorí

o človeku, ktorí hľadí len na seba. Iný význam to môže mať v spojitosti na koho sa kto podobá.

Výrub

Povolený výrub smrekov pri kostolíku sv. Márie Magdalény pod Tureckou bol zrealizovaný v októbri 2016.

Kostolníci

O kostol sv. Michala sa vždy starali kostolníci, ktorí boli jeho dušou. Robili všetko čo bolo treba, aby veriaci aj farári sa v ňom cítili dobre. Na základe doterajších zistení to zatiaľ boli: Helena Tóthová, Helena Šmelková, Ľudovít Šmelko, Marta Koltášová.

Uvažujú

V obci je ustálená tradícia pre deti spojená s príchodom Mikuláša. Doteraz sa jeho príchod i rozdávanie darčiek odohrávalo na „námestíčku“ pred stacionárom. Vzhľadom k tomu, že v tom čase sú tuhé mrazy, volené orgány obce uvažujú o realizácii Mikuláša vo vyhriatej a príjemnej sále Domu kultúry.

Šot

Posviacka ECAV kostola v Rakovníci pri príležitosti 178. výročia jeho posvätenia spojené s posviackou modlitebne bola 3. októbra 2016. O tejto udalosti bol 27. novembra 2016 na STV Dvojka v relácii Televízny posol krátky, reportážny televízny záber (šot).

Dali si záležať

Lesná pozemková spoločnosť (LPS) v Rakovníci sa rozhodla opraviť cestu do Vyšného mlyna a Šinárovej doliny. V novembri 2016 bola rozbitá cesta vyvozená štrkom, sotolinou od mosta v obci až po vstup do mlyna. Cesta je zrovnaná a môžu ju používať auta i chodci. LPS dokúpila a dala osadiť tri veľkorozmerné skruže na prechod cez potok do doliny.

Kronikári

Okrem spomínanej kroniky ECAV združenia, spolky v obci... majú vlastné kroniky. Obecnú kroniku spravuje Zuzana Gallová. Kroniku Banického spolku v Rakovníci od jej založenia vedie Mgr. Luba Birková. Kroniku ZPOZ-u píše Božena Ďuranová.

Najstarší v roku 2016

K poslednému dňu v roku 2016 nad 80 rokov žilo 30 občanov. Z toho 22 žien a 8 mužov. Nad 90 rokov to boli štyria občania.

Z toho 3 ženy a 1 muž. Najstaršou ženou bola Mária Lorincová 93 ročná. Najstarším mužom Peter Bradáč 91 ročný. Sme radi, že sa ľudia v našej obci dožívajú vysokého veku. Svedčí to o dobrom životnom prostredí, čo sa prejavuje v ich vitalite, životaschopnosti. Všetkým želáme dobré zdravie a nech žijú čo najdlhšie.

Separujeme všetci

Naši občania si už zvykli separovať a robia to radi. Podľa našich informácií noví občania, ktorí sa do našej obce prisťahovali, si na to zvykajú. Uvedomujú si, že svedomitým prístupom k tejto činnosti šetria životné prostredie. Pri realizácii separovania sa rapídne zmenší zmesový odpad a získajú druhotné suroviny.

Domov

Domov je sladké a príjemné slovo. Je to niečo jedinečné a vždy milé, lebo sa v ňom cítíme dobre. Doba sa zmenila. V minulosti išla práca za ľuďmi. Dnes je situácia iná. Človek musí ísť za prácou, a preto platí nové príslovie: „Domov je tam, kde je chlebič.“

Spolupráca

Banický spolok v Rakovníci s Gemerským banickým spolkom Bratstvo v Rožňave má veľmi úzku a systematickú spoluprácu. Ich vzájomné vzťahy sú toho svedectvom. Bolo tomu tak aj 16.12.2016 kedy sa zástupcovia nášho spolku Ing. M. Birka, Mgr. L. Birková, J. Lindák, J. Molnár zúčastnili na členskej schôdzi Bratstva v Rožňave. Schôdza sa konala pri príležitosti sviatku sv. Barbory, patrónky baníkov.

Svietilo - nesvietilo

V dolnej časti obce, za potokom, verejné osvetlenie svietilo - nesvietilo. Stalo sa tak v novembri 2016. Pri hľadaní príčiny sa najprv zistilo, že to záviselo od počasia. Keď bolo pekne svietilo sa. Počas dažďa nebolo svetlo. Odborník dlho hľadal chybu. Našiel ju. Prekvapujúce bolo, že to spôsobili myši. Cez vodiace potrubie sa dostali blízko k svetlu a tu si lebedili. Prehryzli káble a stačilo trocha vody a skrat bol na svete.

Výberové konanie

Výberové konanie na vývoz tuhého komunálneho odpadu (TKO) obec uskutočnila 16. 12. 2016. Oslovené boli viaceré firmy. Ponuku predložili dvaja záujemcovia. Najvýhodnejšia bola od

firmy Brantner s.r.o. Ich ponuka bola prijatá a na jej základe podpísaná zmluva na 12 mesiacov t.j. celý kalendárny rok 2017.

Majme na zreteli

Zberné nádoby na TKO máme kovové i plastové. Majme na zreteli čo do nich dávame. Stáva sa, že niektoré domácnosti, najviac v zimnom období, ako odpad dávajú horúci až žeravý popol. Je naivné myslieť si, že popol rýchlo vychladne, uduší sa. Je tu riziko vzniku ohňa, požiaru. V čase zberu je nebezpečenstvo o to väčšie, že môže dôjsť k vznieteniu zmesového odpadu. Do nádob dávajme len studený, vychladnutý popol.

Šikovné deti

Určite ste si všimli, že na akciách ZPOZ-u vystupovali rakovnícké deti. Tie sa radi a ochotne zúčastňovali i na nácvikoch. Pochvalu nás všetkých za výkony, ktoré podali si záslužia: Pavol Hencel, Zuzana Lukáčová, Sofia Molnárová, Michaela a Karin Maťašové, Natália Tothová. Veľký podiel na ich zapájaní do kultúrnych podujatí mali ich rodičia, starí rodičia. Postarali sa o to, aby ich deti získali sociálne zručnosti, odvahy, sebarealizáciu čo je v dnešnej dobe veľmi potrebné. Oplatilo sa to. Vždy zožali úspech. Thieskali sme im a tešili sa z toho čo všetko dokázali.

Zvony

Istej novembrovej noci v roku 2016 o 23.10 hod. sa rozozvučali zvony na kostole ECAV. Zvuky zobudili občanov, nikto nevedel čo sa stalo. Prvé riešenie bolo vypnutie elektrického prúdu. Po oboznámení starostu obce so situáciou ten okamžite konal. Zabezpečil kľúče od kostola a pátral po príčine. Skúšal to i ono. Nakoniec sa rozhodol vypnúť elektrický prúd v celom kostole. Nasledujúci deň objednaný odborník p. Kováč z Čoltova hľadal príčinu. Hľadal a našiel. Vo veži bola spínacia páčka v polohe stáleho zvonenia. Predpokladá sa, že na citlivú páčku mohol sadnúť netopier alebo sova. Svojou váhou mohlo dôjsť k prestaveniu páčky.

Zima

V decembri bola suchá spojená s holomrazom. Trvalejší sneh napadal 13. januára. Jeho výška bola 24 cm. Udržal sa dlho. Najstudenší deň bol 28. január. Teplota klesla na mínus 19 stupňov.

Výročie oslobodenia obce

Dňa 21. Januára 2017 uplynulo 72 rokov odo dňa, kedy našu obec oslobodili vojská II. ukrajinského frontu, v rámci ktorého operovali aj jednotky rumunskej armády. Táto udalosť sme si v našej obci uctili položením vencov k pamätnej tabuli a k pomníku padlých v 2. svetovej vojne.

Pruský generál Carl von Clausewitz na začiatku 19. storočia vyslovil vetu:

„Vojna je pokračovanie politiky inými prostriedkami.“ V priebehu minulého storočia takáto politika doviedla ľudstvo k dvom svetovým vojnám. Aj o takmer sto rokov neskôr sú vo svete sily, ktoré by radi pokračovali v politike formou vojny. Neuvedomujú si, že žiadna vojna ľudstvu nič dobré neprinesla, naopak, znamenala pre milióny

ľudí hrôzu, utrpenie a smrť.

Dnes už je medzi nami málo pamätníkov, ktorý si hrôzy vojny pamätajú. Ich svedectvo je o to dôveryhodnejšie, že hrôzy vojny sami prežili. Ich odkaz pre mladú generáciu je presvedčivý a jednoznačný - žite a robte svoju vlastnú politiku tak, aby pokračovala iba mierom a porozumením a nikdy neprerástla do vojnového konfliktu.

Ing. Ondrej Lorko, predseda ZO SZPB

Predseda ZO SZPB a starosta obce

Dr. Sabo

Očakávaný Mikuláš

Na svätého Mikuláša v nebi býva veľký ruch, anjeli všetkým deťom robia účty zo zásluh. Dopoludnia vypisujú rôzne značky z hrubých kníh, popoludní ukladajú dobré skutky vedľa zlých. Ráno ešte pred svitaním prebudí sa dedina, mesiac bledne za oblakmi, žiara hviezd už zbasína...

Spoločne sme privítali Mikuláša 6.12.2016 o 16.00 hodine pred Obecným úradom v Rakovníci. Radosť v očiach našich ratolestí bolo sprevádzané túžobným očakávaním Mikuláša. Odohralo sa slávnostné rozsvietenie vianočného stromčeka o ktoré sa postaral Mikuláš. Ten samozrejme rozdal deťom aj sladké dobroty. Básničkou či pesničkou sme potešili Mikuláša.

Teší nás, že medzi nás prišli aj tí najmenší, za ktorých recitovali mamičky i otcovia. Príjemnú atmosféru na dedine si naše dedičky, rodičia, starí rodičia či známy spríjemnili občerstvením. Najväčším mikulášskym kvapením pre naše deti boli sladké dobroty či milé prekvapenie. Veľmi pekne ďakujeme sponzorom, ktorí nezbúďajú na naše ratolesti.

Mgr. Mária Ubrinová

Vždy si vás vážime a máme radi

V obci sú dlhoročnou tradíciou pravidelné jesenné stretnutia predstaviteľov obce so seniori. Slávnostný príhovor mal starosta obce L. Lešták. Svojim prejavom poeticky oslovil prítomných: „Jeseň je dar. Vytvára umelecké diela. Umeleckým dielom je aj človek vo svojej jeseni. Tá zúročí jeho celoživotnú námahu, prinesie múdrosť, pokoj, vyrovnanejší pohľad na svet. Tvaroval a formoval ho majster život radostami i starostami, skúškami, úspechmi i problémami, nádejou, vierou v dobro, láskou... Vážime si vás a máme vás radi i pri slávnostnom stretnutí, ktoré bolo pripravené pri príležitosti Mesiaca úcty k starším. V tento deň sa stretávame preto, aby sme Vám prejavili mimoriadnu pozornosť a úctu.“

Na slávnostnom zasadnutí sa zúčastnili aj milí hostia. Za ZO JDS v Rakovnici jej predseda Mgr. L. Fábian, poslanci obecného zastupiteľstva Mgr. M. Uhrinová, zástupkyňa starostu, O. Doboš, Ing. M. Genčiová, Ing. M. Genčí, Mgr. E. Genčiová.

Aj tento rok priniesol v rámci Mesiaca úcty k starším, ktorý sa uskutočnil 14. októbra 2016 v Dome kultúry (DK) v popoludňajších hodinách zaujímavý a bohatý kultúrny program. Už pri vstupe do sály DK a po podpísaní účasti v pamätnej knihe seniori obdržali darček od obce – stolný kalendár na rok 2017.

Kultúrny program začal milým vystúpením deti Materskej školy z Rožňavského Bystrého. Ich nádherné kroje žiarili a oslovili všetkých. Celé pásmo nadchlo prítomných, čo prejavili spontánnym potleskom. Potom nasledoval program pripravený našim ZPOŽ-om. Hudobno-slovné vtipné pásmo zaujalo i pobavilo. Ich úsilie, námaha, ochota tvoriť a predviesť sa publiku bola zvlášť ocenená starostom obce i prítomnými.

Vystúpenie ukázalo, že v každom veku je dobre pre obec a občanov niečo prospešné urobiť. Veď sa môžeme navzájom potešiť i pobaviť. Predpoklady na to sú. V obci máme veľa šikovných občanov. Netreba sa ostýchať, ale zapojiť do činnosti. Tieto myšlienky boli vedúcou ZPOŽ-u M. Leštákovou nielen konštatovaním, ale aj pozvaním do aktívneho kul-

túrneho diania v obci.

Milým prekvapením bolo, keď starosta obce s potešením pozval na pódium Mgr. L. Fábiana. Občanom s radosťou oznámil, že náš predseda ZO JDS 12. októbra 2016 zaslané dostal najvyššie ocenenie v rámci JDS. Na návrh predsedníctva KO JDS v Košiciach mu ústredie JDS v Bratislave udelilo ocenenie I. stupňa za dlhoročnú prácu, dobrovoľnícku činnosť, pomoc a spoluprácu v prospech rozvoja organizácií JDS a v prospech staršej generácie. Vyznamenanie dostal prostredníctvom predsedu VUC

v Košiciach JUDr. Zdenka Trebulu. Pri tejto príležitosti ohodnotenému verejne gratuloval aj starosta obce. Jeho osobná gratulácia bola namieste. Nie je to také jednoduché vykonávať dobrovoľnícku prácu na prospech seniorov. Patrí mu za to čo robí

Naši seniori

Dr. Sabo

i za šírenie dobrého mena obce veľké poďakovanie.

Vyvrcholením slávnostného podujatia bolo podávanie výborného jedla i občerstvenia. Účastníci stretnutia sa s chuťou pustili do dobrého jedla, ktoré ocenili. Dobrá nálada kulminovala čím sa

zvýšila účinnosť celej skvelej akcie.

Na záver použijeme slová starostu obce: „V mene svojom, ale aj v mene zastupiteľstva Vám, vážení seniori, úprimne ďakujeme za Vašu obetavú prácu. Budte dlhé roky medzi nami šťastní, po-

kojne si užite život v kruhu svojich najbližších. Prešli ste jarou, letom života. Nadišla jeseň. Nech je krásna, pokojná a slnečná. Želáme si, aby Vás obklopovala vďaka, citlivá pozornosť a oprávnená úcta mladšej generácie.“

-js-

Skvelý ohňostroj, dobrá nálada

Tradičné stretnutie občanov na „námestíčku“ na prelome rokov 2016 - 2017 potvrdilo ich súdržnosť, spolupatričnosť i radosť zo spoločného prechodu z jedného do druhého roka. Účastníkov neodradilo ani mrazivé počasie. Statočne vydržali od 23,30 až do 1,30 hod. Na vítaní nového roku sa odhadom zúčastnilo 80 ľudí.

O program, občerstvenie i pečivo bolo postarané. Tak ako po iné roky aj teraz bola prezentácia toho, čo sa udialo v obci v minulom roku. Materiál spracoval a premietal na veľké plátno Ing. M. Genčí. Občerstvenie zabezpečila a pripravila obec. Prevarené, teplé víno rozprúdilo krv a človeku hneď bolo lepšie. Lahšie sa prekonali chlad, mraz. Na viac druhoch pečiva, ktoré upiekli, doniesli niektoré účastníčky, si tiež každý rád pochutnal. Obsluha fungovala perfektne. Každý mohol byť spokojný.

Ako bývalo zvykom po

údere polnoci mal krátky prejav starosta obce L. Lešták. Vo svojom vystúpení zažehľal občanom pevné zdravie, šťastie, úspech, radosť a vyslovil presvedčenie o stále lepšej spolupráci nás všetkých pri zvelaďovaní obce. Skvelý ohňostroj sa stal vrcholným bodom stretnutia. Už pri prvom vzlietnutí hviezdovej rakety sa oči prítomných upreli na oblohu, ktorá sa rozžiarila, rozsvietila všetkými farbami, obrazcami. Obecný i súkromné ohňostroje vytvorili fantastickú scéneriu. V porovnaní s inými rokmi teraz toho bolo neúrekom

-ab-

Rôznorodé a prít'azlivé akcie pre klientov stacionára

(Pokračovanie z 1. strany)

Jednou z foriem arteterapie je quiling, ktorú klienti dobre poznajú. Napr. Sami si pripravili papierových slimáčikov, ktoré potom vlepovali na vopred vytlačené obrázky. Výsledný efekt bol vhodný aj ako obraz na stenu.

Celým posledným septembrovým týždňom sa niesla tematika zameraná na vinobranie. Prednáška o vinobraní zaujala všetkých klientov a niektorí mali aj osobné skúsenosti z tejto činnosti, čo bolo prínosom pre ostatných klientov. Po prednáške klienti vyrábali guľôčky z krepového papiera, posilnilo to ich jemnú motoriku, precvičovanie prstov. Tieto činnosti budeme opakovat častejšie.

Ďalší deň sme na dopredu vytlačené obrázky lepili už vyrobené guľôčky z krepového papiera, z ktorých vznikli obrázky, ktorými sme vyzdobili interiér stacionára. Počas stretnutí sa vedú diskusie k danej téme a podávame kávičku a čaj. Pri týchto činnostiach si občas radi aj zaspievajú, oddýchnu a načerpajú nové vedomosti, zručnosti a elán do života.

Oktober, mesiac úcty k starším, bol celý venovaný

seniorom. Zrealizovali sme prednášky o výžive seniorov, zdravom životnom štýle, zdraví a výhodách v rôznych iných oblastiach pre nich dôležitých. Počas voľných diskusií sme klientov mapovali ohľadom toho, čomu sa venujú vo voľnom čase. Ich odpovede boli rôzne, a sami sa zhodli na tom, že najviac času trávia v záhradke.

Prvý novembrový týždeň sa niesol v duchu sviatku všetkých svätých. Počas stretnutia sme získali nové informácie o tomto významnom sviatku, ale sa aj oživila tradícia dodržiavané v Rakovnici.

Prichádzajúce zimné obdobie nás motivovalo k výrobe snehových vločiek. Táto metodika práce bola zameraná na presnosť a tvorivosť. Vyrobené snehové vločky zdobili aj náš kultúrny dom a interiér stacionára, čo ocenili aj návštevníci spomenutých objektov.

Nezabúdame ani na pamäťové testy. Pre klientov máme pripravené aj pamäťové testy, ktoré klientom pomáhajú udržať si dobrú pamäť. Každý test, ktorý absolvujú im dodá presvedčenie o tom, že ich pamäť je na dobrej úrovni.

Na záver by som chcela spomenúť, že našim a mojím osobným cieľom bola a je spokojnosť, udržanie vitality našich seniorov. Pripomínam,

me, že stacionár je otvoreným zariadením a mi sa tešíme na ďalších záujemcov o naše služby.

Mgr. M. Turcsányiová, MSc.

ZPOŽ s deťmi

Dr. Sabo

Príchod Vianoc oslávili, ako každý rok posedením „Pod jedličkou“

Slávnostné vianočné chvíle – to je balzam na dušu nielen pre nás starších, ale pre každú generáciu. Predvianočné obdobie je aj obdobím rozjímania a zamýšľania sa nad činnosťou a prácou, ktorú sme vykonali počas roka. Je to aj obdobie, keď si ľudia pri spoločenských stretnutiach prejavia vzájomnú úctu a lásku.

V dnešnej uponáhľanej dobe a v čase, keď žijeme čoraz rýchlejšie, je prepotrebné sa aj pozastaviť. Takým malým, ale krásnym pozastavením sú pre nás Vianoce, čas, kedy sme si bližší ako inokedy a snažíme sa zabudnúť na bežné problémy. Veď na Vianoce sa v nás prebudzajú tie najkrajšie pocity a snažíme sa s nimi podeliť so svojimi blízkymi a drahými. Hľadáme úprimné ľudské porozumenie a túžime po láskavom ľudskom dotyku. Áno, v tom je to veľké tajomstvo a bohatstvo života. Bolo by krásne, keby to tak mohlo byť aj v bežnom a každodennom živote. Preto si vážme jeden druhého a zachovajme si slávnostné chvíle z vianočných a novoročných sviatkov

po celý rok. V duchu Vianoc sa prítomným prihovoriť predseda ZO JDS Mgr. Ladislav Fábian a starosta obce p. Ľuboš Lešták. Pozdravili a veľa zdravia, šťastia zaželeli aj predsedovia so susedných dedín, z tzv. R-4: p. Tokárová z Rudnej, p. Ing. Barna z Rožňavského Bystrého a p. Vápeník z Honiec. Krásny kultúrny program pripravili členovia ZPOŽ-u v Rakovnici spolu s našimi najmenšími. Bolo tam všetko: Mikuláš, čert, vinšovačky, pesničky. Prekrásny večer splnil to, čo sme si predsavzali, príjemné stretnutie seniorov, pozastavenie sa, pospomínanie a želania do budúcnosti.

Na stromčeku sviečka svieti, pokoj, šťastie nech k Vám letí. A keď rozžiaria sa Vaše tváre, by hojnosti ste mali stále. Nový rok nech pomaličky vsunie šťastie do kapsičky, aby nespravili ste chybný krok, pre celú ďalšiu budúcnosť. Radosť prežiť vianočné sviatky a veľa šťastia, zdravia v novom roku 2017 prajem všetkým ľuďom dobrej vôle.

-LF- Zdroj: Maj Gemer. sk

Kritická situácia

Tohtoročná zima poznala aj našu obec. Potok tečúci okolo katolíckeho kostola zamrzol a ľad miestami dosiahol hrúbku 1,15 m. Niečo podobné sa udialo pred päťdesiatimi rokmi.

Situácia bola kritická,

ohrozovala budovy, rodinné domy, a preto starosta obce zabezpečil drvenie a odvoz ľadu z potoka. Trvalo to dva dni 25. a 26. januára. Nasadená bola ťažká technika. Pomocou kráčajúceho bagra Slovenský vodohospodársky podnik, š.p. Odštepny závod Banská Bystrica, Správa povodia Slanej potok vyčistil.

-sa-

UKOVÄŤ ORIENTÁCIE OBČANA V SAMOSPRÁVE

Postavenie a úloha obecného zastupiteľstva v obci

Vo verejnom i osobnom záujme je žiadať i potrebné mať informácie, ktoré nám pomôžu zorientovať sa v činnosti a kompetenciách volených orgánov obce. Ich pochopením získame nielen vedomosti o tom ako to všetko funguje, ale sa zoznámime s tým kto čo robí, aké má úlohy, poslanie, právomoci, aké sú vzájomné vzťahy.

Štát bol podľa Aristotela vytvorený človekom a človeku by mal slúžiť. Hlavnou funkciou štátu je zaistiť obecné blaho a dobrý život všetkým občanom štátu. Buduje sa z malých buniek, ktoré tvoria obce a mestá. Starostu obce, poslancov miestneho zastupiteľstva volíme preto, lebo chceme, aby miesto kde žijeme bolo pekné a bezpečné. Keď sú v parku rozhodzateľné smeti, nepôjdeme sa sťažovať na ministerstvo životného prostredia, ale do kancelárie starostu obce. Komunálna

získala postavenie právnickej osoby. Nosným prínosom pre samosprávu bola komunálna reforma verejnej správy, kedy sa čoraz väčší rozsah kompetencií presúva na miestnu úroveň, s ktorou si musia orgány obce poradiť bez ohľadu na personálne či finančné možnosti.

Základnými orgánmi obce je obecné zastupiteľstvo a starosta obce, pričom najvyšším výkonným orgánom obce je starosta, ktorého volia obyvatelia obce v priamych voľbách. Starosta obce je

ta obce ako najvyšší výkonný orgán je povinný zabezpečiť plnenie týchto rozhodnutí. Túto povinnosť plní prostredníctvom obecného úradu, ktorý zabezpečuje organizačné a administratívne veci. Je výkonným orgánom nemá právnu subjektivitu, neprijíma žiadne uznesenia a nemá rozhodovaciu právomoc. Má obmedzené personálne obsadenie a preto obecné zastupiteľstvo vytvára komisie, ktoré plnia funkciu poradnú, iniciatívnu a kontrolnú. Sú nápomocné pri zabezpečovaní spoločenských a kultúrnych akcií organizovaných obcou. Účasť poslancov na ich realizácii je dobrovoľná, nevyplýva z legislatívnej povinnosti zo zákona.

Obecné zastupiteľstvo je zastupiteľský zbor obce zložený z poslancov zvolených v priamych voľbách obyvateľmi obce na štyri roky. Počet jeho členov stanoví predchádzajúce zastupiteľstvo ešte pred konaním komunálnych voľieb s prihliadnutím k počtu obyvateľov obce. Zasadania zastupiteľstva sú verejné a zastupiteľstvo sa schádza

teda požadovať informácie od zamestnancov obecného úradu vo veciach súvisiacich s výkonom ich funkcie. Právo na interpeláciu, teda vznášanie podnetov a otázok na starostu obce a na jednotlivé komisie obecného zastupiteľstva.

Funkcia poslanca obecného zastupiteľstva prináša aj povinnosti. V prvom rade je to aktívna účasť na zasadaniach obecného zastupiteľstva. Poslanec sa musí vyvarovať stretu záujmov. Zastupiteľstvo rozhoduje vo veciach, ktoré patria do samostatnej pôsobnosti obce, je mu vyhradené schvaľovanie dôležitých dokumentov, rozpočtu a záverečného účtu obce, vydávanie obecných záväzných nariadení obce a rozhoduje o vyhlásení miestneho referenda. Nesmierne dôležitou právomocou obecného zastupiteľstva je rozhodovanie o majetkovoprávných úkonoch obce. Ide predovšetkým o nadobúdanie a prevod nehnuteľností, poskytovanie vecných darov, dotácií a o uzatváranie zmlúv o prijatí a poskytnutí úveru alebo pôžičky. Práva a povinnosti poslancov obecného za-

Časť obce pri potoku

Dr. Sabo

Stred obce

politika sa tak dotýka každého občana priamo, pretože starosta a poslanci obecného zastupiteľstva sú k nám bližšie ako parlamentní poslanci a priamo ovplyvňujú stav vecí a činnosti v obci.

Do roku 1990 fungovali obce ako predĺžené ruky štátu, pričom ich činnosť korigovali okresné a krajské úrady, ktoré vykonávali nielen regulačnú, ale aj kontrolnú činnosť. Prijatím zákona o obecnom zriadení v roku 1990 došlo k zmene týchto vzťahov a obec sa stala samostatným prvkom štátu, čím

štatutárnym orgánom v majetkovoprávných vzťahoch. V pracovnoprávných vzťahoch je pracovníkom obce a v administratívno-právných vzťahoch je správnym orgánom. Ako štatutárny orgán obce zvoláva a vedie zasadnutia obecného zastupiteľstva a podpisuje ich uznesenia. Nie je nadriadený ani podriadený obecnému zastupiteľstvu. Ich postavenie je rovnocenné.

Najdôležitejšou úlohou obecného zastupiteľstva je rozhodovanie o základných finančných a majetkových otázkach života obce a staros-

stupiteľstva sú priamo vymedzené zákonom o obecnom zriadení a tak, ako poslanci nesmú zasahovať do kompetencií starostu obce, tak ani starosta obce nesmie zasahovať do kompetencií obecného zastupiteľstva. - poz -

Pamäť obce Rakovnica

V minulom čísle RON sme vám predstavili nový, odvážny, náročný projekt, ktorý zahrňuje súkromné poznatky, zápisy o vývoji našej obce. Avizovali sme, že okrem uverejnených materiálov máme aj ďalšie. V tomto vydaní sa píše o geografickej polohe obce, o podnebí v spojení s dôležitými udalosťami. Určite ste už zaevidovali, že predkladané texty nesiabajú až do súčasnosti. Nemusia. Sú to materiály, ktoré zodpovedajú času v ktorom autor písal svoj osobný pohľad na to čo sa okolo neho dialo.

Geografická poloha obce

Obec Rakovnica leží v západnej časti Rožňavskej kotliny. Rozkladá sa v údolí, kde sa stýka Slovenský kras so Slovenským Rudohorím, v severnej časti Plešiveckej planiny a na južných svahoch Tureckej. Susedí s obcami Rožňavské Bystré, Rudná, Kružná a Plešivec. Údolím v šírke asi 200 metrov tečie Genčiansky potok (neskôr Hončiansky, Hončiansky). Názov získal podľa toho, že pramení nad obcou Honce (predtým Genč), ktorý odvádza vody z Rožňavského Bystrého a prameňov zo Šinárovej doliny, z potoka od Studne do Vjarbú, Nízkeho potoka a Henclovej doliny a v Brzotíne sa vlieva do rieky Slaná. Potok v hornej časti zároveň, v dávnejšej minulosti, slúžil ako náhon na vodný mlyn. Množstvo vody, ktoré ním preteká, je závislé od vonkajšieho počasia. Priemerná teplota vody bola 7 °C. Do roku 1950 žili v ňom rôzne živočíchy, najmä ryby a raky. Po započatí činnosti Jednotného roľníckeho družstva (JRD) a využívaním umelých hnojív raky úplne vymreli. Po zregulovaní potoka podobný osud postihol aj ryby.

Chotár je pahorkatinový až vrchovinový. Má tvar hruškovitý, podlhovastý, najširší na severnej strane Plešiveckej planiny medzi chotárom Bok a Bučina, najužší tvar na Holom vrchu a Tureckej. Nadmorská výška v strede dediny je 358 m, v chotári od 316 do 823 m. Nadmorská výška Mních 655 m, Ivádo-kaplnka 545 m, Turecká 823

m, Hostinec 434 m, Kunšová lúka 343 m, Studňa 517 m. Rozloha katastra je 711 hektárov, z nej pripadá na poľnohospodársku pôdu 309 ha, na lesné plochy 329 ha a na ostatnú pôdu - zastavanú časť 73 ha. Rozloha obce bola narúšená 14.3.1939, keď obec bola pripojená k Maďarsku. V roku 1945 po oslobodení boli hranice obce obnovené do dnešného stavu.

Gemerské pásmo má veľmi pestrú geologickú stavbu. V južnej časti prevláda vápencové podlažie a zo severnej časti Mních, Ivádo, Dubina, Turecká železná ruda, ktorá bola až do roku 1973 hlavným zdrojom obživy tunajšieho obyvateľstva.

Obec má potočnú cestnú zástavbu. Cesty do obce v minulosti neboli vhodné pre autá, a preto sa zástavba rozložila na Hostinci. Najhorší stav bol na počiatku v časti Obec najmä cez príjazdovú cestu, ulicu, ktorá bola taká úzka, že dva vozy neboli schopné sa minúť. Muselo sa to riešiť tak, že najprv prešiel jeden a potom, po uvoľnení cesty, druhý voz.

Počasie je celkove premenlivé

Obec Rakovnica má kontinentálne podnebie. Letá sú teplé a zimy studené. Snehová pokrývka sa objavuje počas zimných mesiacov. Najčastejšie počas januára a februára. Priemerná ročná teplota vzduchu za obdobie rokov 1900-2000 bola 7-8,5 °C. Vo vegetatívnom období (apríl-september) trvajúca 150-160 dní bola 12,8-15,7 °C. Najteplejší bol mesiac júl

s priemerom 17-19,7 °C, najchladnejší január s rozpätím -4 až -5 °C. Priemerná ročná amplitúda, t.j. rozpätie teplôt -22 °C až + 23 °C poukazuje na vysoký stupeň kontinentality územia. Priemerný ročný úhrn zrážok bol 631-723 mm. Najdaždivejší mesiac jún s priemerom 80-90 mm. Priemerný počet dní so snehovou pokrývkou bol 53-67. Prúdenie vetra prevládalo zo západu. Nadmorská výška v strede obce je 358 m v chotári od 316 do 825 m.

Počas roka sa počasie mení. Mení sa množstvo tepla a dĺžka dní a noci. Celkove poča-

vej doliny. Maximálny prítok bol v mesiaci marec, minimálny prítok v mesiaci september. Priemerná teplota vody 9,2-10,3 °C. Studňa pre planinu odvodňuje skrasovatelé vápence severne od Plešiveckej planiny. Kvôli využitiu vód potoka JRD postavilo studňu a malú vodáreň pod Brehom, ktorou zásobovala jedinou družstevnú bytovku, obecný úrad, materskú školu, JEDNOTU a súkromné doby v jej blízkosti. Studňa mala vždy dostatok vody.

V období väčších dažďov sa voda v prameňoch niekoľkonásobne zväčšovala, čo spôso-

Cencúľová kráska

Dr. Sabo

sie je premenlivé, pretože sa strieda vplyv suchého a vlhkého vzduchu. Striedajú sa 4 ročné obdobia. O niektorých pravidelne sa opakujúcich javoch počasia hovoria prastarosti: „Medardova kvapka štyridsať dní kvapká“, označuje obdobie dažďov počas mesiaca jún a začiatkom leta. Ďalším takýmto opakujúcim javom je „Babie leto“, ktoré sa objavuje koncom septembra a začiatkom októbra. Je to malé a slnečné obdobie ideálne na šport akým je horská turistika.

Na podnebie má vplyv aj potok Hontiansky (predtým Genčiansky), ktorý pramení v katastrálnom území nad Honcami a vlieva sa do rieky Slaná v Brzotíne. Do potoka sa vlieva úzký potok, vytekajúci z pohoria Turecká. Ďalej sa vlievajú pramene z Vjarbu, Šinárovej doliny a z Henclo-

bilo v obci niekoľko problémov. Známe sú tieto:

V roku 1927 voda vytopila Ondreja Molnára - býval tam Ján Šály, Jána Beláka, Jána Koltáša. Od tej doby bol postavený kamenný betónový múr po celej dĺžke okolo domu.

V roku 1972 (17. a 18. mája) storočná voda zničila drevený most cez potok.

Dňa 31. júla 1977 krupobitie poškodilo úrodu, stromy a niektoré strechy. Napadla až 27 mm vrstva krúp.

Dňa 20. augusta 1980 silná búrka s vetrom vyvrátila storočnú lipu pred evanjelickým kostolom.

V júli 1999 zdvihla sa hladina Hontianskeho potoka počas búrky a zatopila Nízne lúky, Kunšovu lúku, Vyšný mlyn, Nízny mlyn.

(Pokračovanie na 8. strane)

Pamäť obce Rakovnica

(Pokračovanie zo 7. strany)

Vyliata voda sa dostala do domov Jána Šályho, Jána Teraja, Fábiana Ivana, Máťaša Mariana, Jána Beláka a Martina Jakubčáka.

Na druhej strane v roku 1990 bolo také sucho, že viaceré studne v dedine boli bez vody a prietok potoka bol minimálny.

Vyčíňanie počasia nebolo len v lete, ale aj v zime:

Z 15. na 16. januára 1977 snehová kalamita poškodila elektrické vedenie v obci, vy-

vrátilo niektoré objekty pod váhou snehu a polámalo konáre stromov.

V roku 1999 snehová kalamita s vetrom narobila záveje, kopy snehu vo dvoroch, na cestách, skolabovala doprava a zásobovanie.

Dňa 17.2.2000 - snehová búrka, napadlo 45 cm snehu. V obci pretrhlo elektrické vedenie, vyvalilo a polámalo stĺpy rozhlasového vedenia a povyvracalo stromy

Druhého februára 2000 nad obcou v dôsledku počasia sa objavila dúha, čo bol oje-

diný zjav v takomto období.

Okrem iného bola zaznamenaná zvláštnosť dňa 24. decembra 1958, keď na poľudnie bola teplota vzduchu 23 °C.

Cez potok Genč v začiatkoch bol iba brod. Prvý drevený most bol postavený v roku 1946. Pri zničení dreveného mostu v roku 1972 bol postavený železobetónový

most. Úzky potok pretekajúci obcou bol zregulovaný a čiastočne vedený cez betónové skruže. Prietok vody je závislý od množstva zrážok, pravidelne v letnom období vysychá. Príčinu je možné hľadať v banskej činnosti a vybudovaním vetracej šachty v lese nad dedinou a prieskumných vrtov v záhrade u Tuzu.

- juzud -

Novoročný turnaj o Pohár starostu obce

Stolnotenisový klub (STK) Baník Rakovnica najprv organizoval vianočné turnaje. Postupne prešiel na novoročné. Tento roku sa zrealizoval 6. januára v Dome kultúry. Do súťaže bolo zaregistrovaných jedenásť hráčov. Hru otvoril predseda klubu v dopoludňajších hodinách.

Hra trvala téměř celý deň. Hráči ukázali čo v nich bolo, svoju kondíciu, ako trénovali, akú mali metu. Hralo sa tvrdo, ale férovo. Stretnutí bolo neúrekom. Rozhodol o tom systém „každý s každým“.

Na prvých troch miestach sa umiestnili: S. Blahút st., L. Domik, Š. Králik st. Po ukončení turnaja ceny osobne odovzdal starosta obce L. Lešták. Ich hra dokázala, že na stretnutie boli dobre pripravení čo evidentne potvrdili výsledky.

Do pozornosti vám dávame

aj obsadenie hráčov v oboch skupinách. V A skupine: S. Blahút st., R. Chlebuš, V. Mátaš st., L. Domik, S. Ďurský, P. Lesňák. V B skupine: Š. Králik st., M. Gerényi, L. Sedlák, J. Blahút, Š. Murza ml., K. Tóth.

Predseda STK aj výbor skonštatovali, že hra splnila svoje poslanie, účel. Zároveň sa zamysleli nad malou účasťou fanúšikov. Uvažujú o širšej propagácii v miestnom rozhlase, na obecnej informačnej tabuli, webe, prípadne facebooku.

-js-

☒ M. Uhrinová

Novoročný výstup splnil očakávania

Dňa 14.1.2017 sa uskutočnil Novoročný výstup na Plešiveckú planinu. Krásna zimná príroda nám nadelila množstvo snehu, čo svedčilo o tom, že výstup bol náročný. Zúčastnilo sa ho približne 85 ľudí z Rakovnice, Rožňavského Bystrého, Honiec, Rožňavy, Kunovej Teplice a tradične nechýbali účastníci TJ Elán Rožňava. Na Plešiveckej Planine účastníkov novoročného výstupu čakalo malé privítanie, chutný guláš od nášho

gulášmajstra Milana Hlaváča i podávanie teplého čaju. Stretli sa tu skvelí ľudia, ktorých rozhodnutím bola turistika. Veľká vďaka patrí organizátorom tejto akcie starostovi obce Ľubošovi Leštákovi, poslancom obecného zastupiteľstva Ondrejovi Dobošovi a Márii Uhrinovej, TJ Baník Rakovnica a členom Komisie pre šport, kultúru a sociálne veci. Sme radi, že Novoročný výstup splnil naše očakávania.

Mgr. Mária Uhrinová

Účastníci turnaja po vyhodnotení so starostom obce ☒ R. Blahútová